

Salut Ambiental
Llicenciatura de Ciències Ambientals
Universitat Autònoma de Barcelona

Programa de l'assignatura
curs 2003-2004

Objectius de l'assignatura

Proporcionar els elements bàsics per poder estudiar i conèixer els efectes sobre la salut de les condicions ambientals (contaminació atmosfèrica, qualitat de l'aigua, radiacions, residus industrials, etc) a les que estan sotmeses les persones.

Equip docent.

L'equip docent de l'assignatura està format per professors de l'Àrea de Medicina Preventiva i Salut Pública de la Facultat de Medicina, la majoria dels quals desenvolupen la seva activitat de recerca a la Unitat de Recerca Respiratòria i Ambiental de l'Institut Municipal d'Investigació Mèdica (IMIM), c/Doctor Aiguader 80, Barcelona 08003, telf: 93 221 10 09.

Professorat

Dra. Maria Sala. Professora Associada UAB. Departament de Salut, Ajuntament de Sabadell. Responsable de l'assignatura.

Dra. Núria Ribas. Investigadora. IMIM

Dr. Manolis Kogevinas. Investigador. IMIM.

Dr. Jan-Paul Zock. Investigador. IMIM.

Atenció personal als estudiants.

Per qualsevol consulta cal adreçar-se a Maria Sala per email (email: msala@ajsabadell.es).

Durada del curs:

Del 29 de setembre del 2003 al 14 de gener del 2004

Horari:

Sessions teòriques: dilluns i dimecres: 08:30 - 10 h matí.

Sessions pràctiques: els estudiants s'hauran de dividir en dos grups. Un grup farà les pràctiques els dimarts i l'altre els dimecres, de 15:00 a 16:30.

Les pràctiques s'iniciaran el 21 i 22 d'octubre.

Bibliografia:

1. D. Coggon, G. Rose, DJP Barker. *Epidemiology for the uninitiated*. BMJ (3th edition)
2. R. Beaglehole, R. Bonita, T. Kjellström. *Epidemiologia Básica*. World Health Organization, Geneva, 1993
3. R Bertollini, MD Lobowitz, R Saracci, DA Savitz. *Environmental Epidemiology. Exposure and Disease*. Lewis Publishers. World Health Organization, 1993
4. K. Steenland, DA Savitz. *Topics in Environmental Epidemiology*. Oxford University Press, 1997
5. F. Martínez Navarro et al. *Salut Pública*. Mc Graw-Hill/ Interamericana de España S.A., 1997
6. T. Colborn. *Nuestro futuro robado. ¿Amenazan las sustancias químicas sintéticas nuestra fertilidad, inteligencia y supervivencia?* Ecoespaña Editorial, Madrid 1997.
7. W.H.O. *Our planet, our health. Report of the WHO commission on health and environment*. World Health Organization, Geneva 1992.
8. WHO, UNEP. *Climate change and human health*. A. J. McMichael, A. Haines, R. Sloff and S. Kovats, editors. World Health Organization, Geneva 1996.

Sessions teòriques

Tema	Professor	Data
1. Introducció a l'Epidemiologia Ambiental.	Maria Sala	29 Set.
2. Mesura de l'efecte. Incidència, prevalença.	Maria Sala	1 Oct.
3. Variacions geogràfiques i temporals de les malalties. Exercicis sobre taxes	Maria Sala	6 Oct.
4. Mesura de l'exposició en epidemiologia ambiental	Maria Sala	8 Oct.
5. La utilització dels marcadors biològics	Maria Sala	13 Oct.
6. Tipus d'estudis. Estudis de cohort.	Maria Sala	15 Oct.
7. Estudis de cohort/2. Risc Relatiu	Maria Sala	20 Oct.
8. Metalls pesats. Exposició a plom i desenvolupament neuroconductual en infants	Núria Ribas	22 Oct.
9. Estudis de casos i controls /1. Odds ratio	Maria Sala	27 Oct.
10. Estudis de casos i controls / 2. Biaixos, factors de confusió i estratificació	Maria Sala	29 Oct.
11. Estudis transversals. Ex: Estudi dels efectes de l'exposició als organoclorats. El cas de l'hexaclorbenzè a Flix	Maria Sala	3 Nov.
12. Contaminació atmosfèrica/1. Sèries temporals		5 Nov.
13. Les causes del càncer i l'avaluació de carcinògens (IARC). Criteris causals en epidemiologia	Maria Sala	10 Nov.
14. Hidrocarburs aromàtics policíclics	Gemma Castaño	12 Nov.
15. Contaminants i tractament d'aigües.	Maria Sala	17 Nov.
16. Camps electromagnètics de baixa freqüència i radiacions ionitzants	Maria Sala	19 Nov.
17. Contaminació interior i efectes respiratoris	Jan Poul Zock	24 Nov.
18. Abocadors de residus tòxics	Maria Sala	26 Nov.
19. Disruptors hormonals i salut reproductiva	Núria Ribas	1 Des.
20. Organoclorats i salut infantil	Núria Ribas	3 Des.
21. Tabac, fum passiu i salut	Maria Sala	10 Des.
22. La investigació d'una epidèmia. L'exemple de la legionel·losi	Maria Sala	15 Des.
23. Valoració del risc: el cas de les dioxines	Manolis Kogevinas	17 Des.
24. Canvis climàtics globals i salut	Maria Sala	7 Gen.
25. Valoració epidemiològica dels desastres químics	Maria Sala	12 Gen.
26. Presentació de projectes de pràctiques	Estudiants	14 Gen.

Pràctiques

Les pràctiques consistiran en la realització d'exercicis i en la discussió i treball sobre un article publicat sobre temes d'epidemiologia ambiental. La discussió de l'article es podrà fer en grups de 5 persones.

21-22 Oct. Elaboració d'un protocol de recerca epidemiològica

28 i 29 Oct. Recerca bibliogràfica a través d'internet.

4 i 5 de Nov. Exercici sobre càlcul d'Odds ratio

11 i 12 de Nov. Exercici sobre Riscs Relatius

18 i 19 de Nov. Lectura dels articles a treballar.

25 i 26 Nov. Treball sobre l'article. Disseny. Alternatives

2 i 3 Des. Treball sobre l'article. Biaixos.

10 i 11 Treball sobre l'article. Interpretació resultats.

16 i 17 Treball sobre l'article. Discussió.